

5. Шутак Л.Б., Ткач А.В., Навчук Г.В. . Культура професійного спілкування: контрольні вправи і тестові завдання : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] Чернівці : Видавництво БДМУ, 2021. 182 с.

ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ЖИВОПИСІ ТА ЇХ РОЛЬ У ДУХОВНОМУ РОЗВИТКУ МОЛОДІ

Поліна Морозова

Науковий керівник:,к.філ.н., доцент Шумейко О.А.

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Харків, Україна*

Анотація Визначено та схарактеризовано основні елементи традиційного використання технік та тематик у живописі, а також зроблено акцент на переосмисленні традицій та пошук нових форм для вираження актуальних проблем.

Ключові слова: живопис, традиції, переосмислення, трансформації.

Вступ. Незважаючи на те, що сьогодні існує велика кількість праць, присвячених дослідженню українського живопису, поза увагою залишається тема переосмислення традицій в творчості конкретних художників.

Мета та завдання дослідження. *Мета роботи* полягає в тому, щоб визначити особливості переосмислення традицій українського живопису. Завдання: виявити та проаналізувати їх, а також схарактеризувати вплив на духовний розвиток молоді.

Матеріал і методи дослідження. Робота базується на аналізі наукових публікацій, монографій, статей та інтернет-ресурсів, що стосуються теми дослідження. Джерельною базою є роботи українських художників, основним методом дослідження є описовий.

Результати дослідження та їх обговорення. Традиції українського живопису та підходи до творення мистецтва зазнавали постійних трансформацій, відображаючи мінливий дух і культуру часу. Від часів Київської Русі до сьогодення українські художники поєднували у своїх роботах різноманітні стилі, техніки та ідеї. Від реалістичних зображень природи та селянського життя до абстрактного та експериментального використання форми та кольору — наша живописна традиція неодноразово переосмислювалася, щоб відобразити глибокі соціокультурні зміни. Чи використовують люди XXI століття застарілі традиції наших предків?

Сучасний український живопис переживає динамічний період розвитку [3], в якому художники активно переосмислюють традиції минулого та шукають нові форми і візуальні мови для вираження актуальних проблем. Найважливішу роль у наших предків відігравало відображення побуту [6]. Саме завдяки тому, що вони хотіли показати власне бачення ситуації через «фотографії», ми маємо більше інформації про їхнє життя, діяльність, досягнення та складнощі. Однак

сучасні художники не просто копіюють традицію. Вони вступають у діалог з нею, переосмислюючи та адаптуючи її до сучасних реалій. Це проявляється у використанні традиційних мотивів і символів у нових контекстах та поєднанні традиційних технік з інноваційними матеріалами і методами. Ілля Чичкан поєднує традиційний іконопис із сучасними фотографіями та інсталяціями. Він використовує ікони не лише для критики, але й для вираження надії. Чичкан уводить традиційні ікони в нових та оригінальних образах, щоб дослідити важливі питання української культури та ідентичності. Переосмислення традиції є процес, який допомагає художникам віднайти власний голос і створити нове та оригінальне мистецтво[2,С. 19], яке буде демонструвати їхнє власне «я» та бачення світу. Це також спосіб зберегти і передати традиції минулого та зробити їх актуальними для сучасної аудиторії, а також для духовного розвитку молодого покоління.

Все більше поставало питання щодо переосмислення в живописі фольклорних мотивів[2,С. 23]. Як ми знаємо у давні часи люди звертали свою увагу до народних казок, легенд, вплітаючи їх у створенні власних художніх композицій. Вони це робили задля того, щоб зафіксувати та зберегти спадщину для майбутніх поколінь та підкреслити унікальності української культури та ідентичності. Наприклад, Пимоненко Микола Корнилович у своїх творах, відображував [5] не тільки життя звичайних селян, а й їхню певну новорічну магію, як у картині «Різдвяні ворожіння». На цій картині зображена легенда, за якою дівчата можуть дізнатися про майбутнього чоловіка або про майбутню долю під час ворожіння. І таким чином фольклорний мотив давав можливість нашому суспільству дізнаватися незрозумілі для інших таємниці історії або міфів, зображені на художньому полотні. У сучасному світі продовжують розпочату ідею цієї традиції малювання, але з певним синтезом, як іконопису або інших видів живопису[1,С. 118]. Сучасний і найвідоміший художник в Україні, Іван Марчук [4], передає свої почуття та розуміння через декілька мотивів одночасно. У картині «Пресвята Богородиця», застосовано мотиви іконопису, фольклору та абстракції. Хоча він і використовує свій художній метод, щоб створити образ Богородиці ще більш живим і динамічним, але це не заважає поєднанню релігійного характеру із фольклором та абстракцією. Важливо підкреслити, що Марчук не просто відтворює традицію, а переосмислює її та робить актуальною для сучасної аудиторії. Його роботи дозволяють по-новому поглянути на українське народне мистецтво та його багатство.

Висновки. Отже, переосмислення традицій українського живопису - це динамічний процес, який збагачує наше мистецтво та робить його актуальним для сучасного світу. Цей процес несе в собі значний потенціал для оновлення та збагачення візуальної мови українського мистецтва. Але це не означає, що художники перестали використовувати традиції живопису, вони просто проходять еволюцію. Адже, це є основа, яка допомагає зрозуміти свій власний життєвих шлях по мистецтву, як це демонструє своїм власним прикладом більшість українських художників.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку. У перспективі цікавим вбачається продовження аналізу переосмислення традицій в живописі та вплив різноманітних інновацій на духовний розвиток молоді.

Список використаної літератури:

1. Марина Ю.Р. Роль українського образотворчого фольклору в сучасному живопису. М. Юр Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки. 2013. Вип. 5. С. 117-120. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmpmn_2013_5_21

2. Примоченко М. Ю. Особливості розвитку пейзажу в українському живописі XXI століття. Київ. 2022. С. 130. Режим доступу: <https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4602/%20%20%20%20%20%20%20%20%20%20.pdf?sequence=1>

3. Касьяненко К. М., Янковська Л. Є., Сапко С. Є. Features of ukrainian painting in post-modern dimension. Art and Design, 2021, (3), С. 73–81. Режим доступу: <https://jrn1.knutd.edu.ua/index.php/artdes/article/view/903>

4. Пінчукова О. П. Художні особливості творчого доробку Івана Марчука. Феномен культури постглобалізму: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Маріуполь 26 листопада 2021 р.), відпов. За випуск Сабадаш Ю. С. Маріуполь, 2021. С.158-160. Режим доступу: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2991/1/fenomen_kultury_2021_ch1.pdf#page=158

5. Нестеренко А. Українськінароднізвичаїтрадиції в картинах Миколи Пимоненка. Україна і світ: гуманітарно-технічна елітата соціальний прогрес: матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції студентів і аспірантів (Харків, 18 – 19 квітня 2018), С.105-108. Режим доступу: https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/metodotdel/wp-content/uploads/sites/28/2018/05/Ukraine_i_svit_2018.pdf#page=105

6. Володимирівна Ю.М. Український живопис XIX — початку XXI століття: національна, конвенціональна, авторська моделі. Київ, 2021. 44 с. Режим доступу: https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-files/Avtoref_M_V_Yur.pdf

ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИЧНОЇ ВІДПОВІДНОСТІ У РІЗНИХ МОВАХ

Катерина Ніколаєва

Науковий керівник: к.філ.н., доцент Соїна І.Ю.

*Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна*

Анотація. *Ставлення мови та культури пропонує ствердження, що мова та культура не існують одна без одної, що вони нероздільні.*

Ключові слова: *мова, культура, лексика, світогляд.*